

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 21.

Maribor, dne 17. februarja 1909.

Letnik I.

Slovensko vseučiliško vprašanje.

Ljubljana, 15. febr.

O slovenskem liberalcu velja, kar pregovor pravi o pijančku: takrat se spreobrne, ko se v jamo zvrne. Ali nisi videl liberalca dne 20. septembra, kako je bil objokan in od sloge ginjen? Rodoljubi na deželi so drug drugemu v naročje padali in sklenili, da liberalcev in klerikalcev ni več, ampak da smo vsi Slovenci.

Od teh zlatih časov je pet mesecev minulo in slovenski liberalci so vse pozabili. Zdaj so klerikalci krivi, da je Schwarz še vedno predsednik na Kranjskem in liberalni učiteljski pridno hujskajo kmetiče, koder jih kaj najdejo v kaki prekajeni oštariji, češ, farji bodo zdaj, ko so na vladi, davke zvišali, kmečko zavarovanje bo šlo za verke in zvonove in fajmošterske plače bodo zopet poskočile.

Ampak, nič ni za popolno delonezmoglost in strankarsko zaslepljenost slovenskih naprednjakov bolj značilno, kakor stališče, ki so ga zavzeli glede na slovensko vseučilišče.

Takrat, ko so liberalci na Slovenskem pri koritu sedeli ter svojim dajali groš, klerikalcem pa knof, kakor se je svoj čas tako domače-robatno izrazil general liberalcev, so v svojem listu zahtevali slovensko vseučilišče, petnajst let dan za dnem, tako da je človek že mislil, kar jutri ga dobimo. Storili pa za vseučilišče niso prav nič, še za gimnazije niso slovenskih knjig napisali.

Zdaj pa, ko je na vladi S. L. S., so liberalci čudovito obmolknili. Spočetka so seveda morali kazati nekoliko navdušenja in so se priklonili akciji poslancev S. L. S., ki so tako v deželni zakon v državnem zboru resno in prevdarjeno nastopili za najvišjo kulturno zahtevo slovenskega naroda in povsod vzeli to stvar prvi v roke. Na ta način se je slovensko ljudstvo uresničanju svoje zahteve približalo tako kakor nikoli popreje, ker so liberalci za vseučilišče samo vpili in tinto prelivali, drugega pa prav nič, razun da so izvolili nek odbor, ki je prav imenitno užival svoj mir, kakor pravi sveto pismo.

Pa poglej zdaj naše liberalce! Kakor hitro so videli, da so se vseučiliškega vprašanja poprijeli prav resno krščanski možje, se je vzbudil v njihovih dušah klerikalni strah, kateri jih preganja celo njihovo politično življenje. Dokler so oni po milosti nemškonalnega liberalca in sovražnika ljudstva g. Heina jedli beli kruh in krščanskemu ljudstvu metali le drobtine, jim je misel na vseučilišče kaj ugajala. Če bi ga bili za svoje, vlade dobili, bi bili iz vseučilišča, templa vede, napravili hišo razbojnikov, spravili framaonske profesorje, svoje pristaše, lepo na gorko, dijake pa pod svojo protiversko mavho. To bi bilo lepo življenje na Slovenskem! Liberalni stranki bi ne bilo treba drago plačati agitatorjev pri volitvah, niti iskati v nedeljah govornikov za deželo, pri demonstracijah proti klerikalcem bi pa bili tudi imeli takoj pri rokah armado dijaštva, ki bi si v Ljubljani itak moralo na kak način dolg čas preganjati.

Zdaj pa je druga. Krščansko ljudstvo si je vzgojilo prav veliko krščanskega srednješolskega in visokošolskega naraščaja, krščansko ljudstvo ima svojo lepo procvitajočo znanstveno organizacijo, svoj znanstveni mesečnik, in v prvi vrsti — delavne može na vseh poljih. Jasnó je torej, da, če bi prišlo vseučilišče v Ljubljano, bi se na njem osredotočilo prav živahno katoliško gibanje in krščanska organizacija bi dobila novih delavcev. O splošnem poliberalizmu slovenske mladine na slovenski univerzi v Ljubljani bi ne bilo prav nobenega govora. In to je prav — vseučilišče mora nujati in pripuščati svoboden razvoj vsakemu naziranju, ne sme pa postati privilegij brezversiv.

To so naši liberalci zavohali. In ker jim gre povsod in v vsakem oziru le za stranko, za ljudstvo pa prav nič, izkušajo sedaj razbiti skupno slovensko akcijo za vseučilišče! In sicer so jo prav dobro iztuhali. Slovenskim katoliškim visokošolcem, ki so zahtevali, da se mora na skupnih shodih zahtevati tudi bogoslovna stolica, so odpisali liberalni akademiki, da se to ne strinja z njihovim naprednim stališčem in naj zato tudi klerikalni dijaki v interesu skupne stvari ne zahtevajo bogoslovne stolice, mar-

več naj o njej molče, kar so pripravljeni storiti tudi liberalni visokošolci.

Da bi ne smelo na slovenskem vseučilišču v Ljubljani biti bogoslovne stolice, to je neumnost. — Slovensko ljudstvo odklanja sploh vsako vseučilišče, ako na njem ni bogoslovne fakultete! Bogoslovna fakulteta bo itak edina, na kateri bo mogoče pridobiti si kaj modroslovne izobrazbe, in možje, ki so za to izbrani, so porok, da se bo veda vseh ved gojila visoko in času primerno. Drugič pa zahteva slovensko ljudstvo za svoj duhovniški naraščaj, ki največ za ljudstvo dela in ima največ stika z njim, da se lahko izobrazijo v akademiških stopnjah kakor vsakteri drugi, ki bo potem itak samo v pisarni sedel in kmata drl. Slovensko ljudstvo tudi ne mara, da bi vseučilišče, za katero je in bo dežela toliko darovala, prišlo v lasti svobodomiselnih kliki praškega kova in bi se mladina na njem poneumnjevala po evangeliju Haecklove budalosti in Masarykovega iskanja božjega. Takega vseučilišča v Ljubljani ne bo! Za tako vseučilišče se ljudstvo na shodih ne bo zavzemalo, dežela ne bo darovala vinarja in liberalci naj si ga le iz svojega žepa postavijo, kjer hočejo! Dokler bo slovensko ljudstvo imelo kaj govoriti, bo slovensko vseučilišče res vseučilišče in ne okuževališče!

Če torej pridejo liberalni akademiki med naše kmete, jih bomo vprašali, da odločno povedo, ali govorijo za vseučilišče z ali brez bogoslovne fakultete. In če bodo rekli, da brez, potem jim bo slovenski kmet saj hitro in krepko dopovedal, čemu njegovi sinovi rabijo študije, ali zato, da se izobrazijo v vsestransko strpne in resnično svobodomiselnosti, ki bodo delali za narod, kadar bo treba, z vsakomur ali tega ali onega mišljenja, ali pa zato, da se izneverijo ljudskemu mišljenju ter postanejo kratkogledi zagriženci, nesposobni za vsako skupno delo, sovražniki vere in prodanci brezbožne internacionale!

To je bilo treba povedati, da ne bodo liberalci mislili, da ne vidimo in vemo, kaj mislijo in nameravajo. Danes so razkrinkani kot nasprotniki vseučilišča, ker so hoteli razbiti skupno akcijo, prav tako kakor so iz istih razlogov nasprotniki slovenskega vseučilišča v Ljubljani slovenski socialdemokrati, ki ga zato potiskajo v Trst, ker se boje, da ne bi se univerza v Ljubljani poklerikalila, kakor pravi Kristan v „Praporu.“ Sociji so saj odkriti, liberalci pa hinavski in nepošteni.

Politični pregled.

Avstrija.

Zopet izprememba v ministrstvu. — Bienenrth se pogaja.

Vesti o zopetni izpremembi ministrstva so bile sicer nekoliko prezgodnje, ker se mora preje pokazati, kak uspeh bo imela pogajanja Bienenrthova z voditelji strank, vendar pa tudi vlada sama posebno ne zakriva, da se bosta najbrže dva ministra nadomestila z dvema drugima. To bi bila železniški minister Wrba in pa delavski minister Ritt, o katerih se govori, da jih je Bienenrth zato vsprejel v vlado, ker ni imel drugih primernih mož. — Bienenrth se je že pričel pogajati s strankinimi voditelji. V ponedeljek je vsprejel več poslancev, med njimi dr. Pacaka, načelnika permanentnega slovenskega izvrševalnega odbora. V prvi vrsti se gre za to, da se doseže uspešno delovanje češkega deželnega zbora. Včeraj se je Bienenrth pogajal s poslancema dr. Sylvestrom in baronom Chiari. Za danes so pa povabljeni na posvetovanje k ministrskemu predsedniku poslanci dr. Pacak, dr. Kramar, dr. Čelahovsky in Mastalka. Navzoč bo tudi minister dr. Začek. Včeraj popoldne je imel permanentni slovenski izvrševalni odbor svojo sejo.

Abrahamovičeva kriza.

Kot naslednik ministra Abrahamoviča se imenuje, kakor smo že poročali, načelnik poljskega kluba dr. Glabinski; na njegovo mesto bo zopet stopil grof Dzieduszycki. Danes popoldne bo seja parlam. komisije poljskega kluba. Sklepalo se bo o odgovoru na ministra Abrahamoviča. Mogoče je, da bo komisija preklicala nezaupnico, ker se Abrahamovič trudi pridobiti za se konservativce in celo zadevo za-

vleči do zopetnega sklicanja državnega zbora ter je spraviti v plenarno klubovo sejo.

Izpremembe v trgovinskem ministrstvu.

Za prezidialista trgovinskega ministrstva je imenovan dvorni svetnik Pranter. Dosedanji prezidialni šef dr. Zambach je postal predstojnik nekega drugega oddelka. Bivši voditelj trgovinskega ministrstva dr. Mataja je že nastopil svoj dopust, iz katerega se ne bo več povrnil na svoje dosedanje mesto. Njegove posle opravlja dvorni svetnik dr. Gasteiger.

Ogrska.

Posledice časnikarskega članka.

List „Alkotmany“ je objavil kot odgovor na napade lista „Magyar Ország“ nek članek, podpisan od poslanca Beniczkega, v katerem se ostro napada neodvisno stranko in predsednika ogrske državne zbornice Justa. Odgovorni urednik „Magyar Orszaga“ je smatral članek kot osebno razžaljenje in pozval poslanca Beniczkega na dvoboj. Bila sta se s sabljami. Beniczky je bil ranjen na desnem senu in večkrat na prsih. Tadi Just je hotel izvajati posledice, vendar se mu je reklo, da je bil on napaden le kot predsednik državne zbornice in da ga mora ta vzetij v obrambo. Ta članek ima še druge posledice. Člani neodvisne stranke odločno zahtevajo, da se mora razmerje ljudske stranke napram koaliciji takoj uravnati. Ako se ne doseže sporazumljenje, je gotovo, da bo ljudska stranka izstopila iz koalicije.

Srbija.

Nedeljsko protestno zborovanje prepovedano.

Belgrajska policija je na zahtevo vlade prepovedala protestni shod, ki je bil sklican za nedeljo proti preganjanju srbskega prebivalstva v Hrvatski in Slavoniji. Vlada je to storila, ker hoče zabraniti protiaustrijske demonstracije. Za tem tiči ruski poslanik, ki je pri zunanjem ministru odločno zahteval to prepoved.

Razporeženje za vojsko.

Poročilo listov, da je Avstrija dobila od vele-vlasti mandat zasesti Srbijo, je vzbudilo veliko ogorčenje. Srbi smatrajo to kot izzivanje, da bi se pereče balkansko vprašanje ne vršilo mirnim potom. — Iz Belgrada prihajajo jako vznemirjive vesti. Srbska vojna stranka je vsled zadnjih dogodkov v Carigradu dobila novo upanje in razširja vest, da bo novi turški veliki vezir ovrget avstrijsko-turški sporazum. Sedaj je jako ugoden trenutek, da nastopi Srbija. Treba je samo odločnega kralja. Tega ima dežela v osebi prestolonaslednika Jurija, ki naj se takoj okliče za kralja.

Novo ministrstvo.

Med vodjo staroradikalcev Pašičem in vodjo mladoradikalcev Stojanovičem se vrše pogajanja radi rekonstrukcije kabineta, v katerega bi stopili staro in mladoradikalci. Doseglo se je sporazumljenje. Nova vlada bo najbrže tako-le sestavljena: ministriški predsednik: Pašič; finančni minister: Pacu; naučni minister: Protič; notranji minister: Stojanovič; vojni minister: Vašič.

Italija.

Italijanski katoličani in državnozberske volitve.

List „Osservatore Romano“ je objavil članek o prihodnjih volitvah za državni zbor. Papeževa prepoved „Non expedit“ ostane še v polni moči, vendar se pa dopušča katoličanom udeležiti se volitev, če bodo škotje spoznali to za potrebno, da se zabrani izvolitev poslancev, ki bi glasovali za veri sovražne postavbe. V tem slučaju bodo škotje pooblašteni, da smejo katoličanom dovoliti udeležbo pri volitvah. Vrhutega bodo katoliški volilci postavili tudi svoje kandidate proti protiverskim kandidatom, vendar pa ti, ako bodo izvoljeni, nikakor ne bodo veljali za katoliške poslance ali za oficijelne zastopnike katoliške stranke.

Turčija.

Padec Kiamil-paše. — Nova turška vlada.

Dosedanjemu velikemu vezirju Kiamil-paši je zbornica izrekla nezaupanje. Zato je odstopil. Na njegovo mesto je poklical sultan generalnega nad-

zornika v Makedoniji, Hilmi-paša, ki se je danes predstavil zbornici in razvil svoj program. Sodi se, da bo Hilmi-paša nadaljeval politiko Kiamil-paše. — Novi kabinet je že sestavljen. Izmed starih ministrov so ostali: finančni minister Zia-paša, vojni minister Ali Riza-paša, justični minister Refik-paša, naučni minister Alduerra-paša in trgovinski minister Naradunghiam. Novi Sejk-uf-izlam, najvišji verski poglavar, je postal Zia-Eddin-efendi, ki je odločen mladoturk. Dosedanji zunanji minister bi moral do prihoda novega ministra za vnanje zadeve, Tefik-paše, voditi svoje posle, pa je to odklonil. Fiat-paša noče sprejeti portfelja. Tudi finančni minister name-rava odstopiti.

Drobne politične vesti.

Listi poročajo, da je bivši portugalski diktator Franko v Šeari (Brazilija) v največji bedi umrl. Dohodki Franka so bili po njegovem begu iz Portugalske zaplenjeni. Franko je s svojim protiparlamentarnim vladanjem izzval umor kralja in prestolonaslednika dne 1. februarja 1908. — Glasom poročil iz Bukarešta utegne biti te dni sklenjena med Avstro-Ogrsko in Rumunijo nova trgovinska pogodba, ako se v zadnjem hipu ne pojavijo kake zapreke. — Finski deželni zbor je bil sklican včeraj. — Angleška kraljeva dvojica je po viharjem vremenu dospela domov. — Na Kitajskem zelo vre, kakor poročajo iz San Franciska potniki, ki so prišli iz Kitajskega.

Raznoterosti.

„Cenejše“ setvine. „Narodni Dnevnik“ očita poslancu dr. Korošcu in dr. Benkoviču, češ, da sta ona dva izprosilala od namestnije neprimerno visoke cene za setvine, katere se bodo posestnikom oddajale. V dokaz svoje trditve se sklicuje dopisnik, znani župan iz rogaškega okraja, na neko prošnjo, katero so nekatere občine na inicijativo dr. Benkoviča in dr. Korošca poslale politični oblasti. Kako grdo zopet laže „Narodni Dnevnik“, razvidi naj se iz prošnje same, katera slove: „Prošnja občine N. za državno podporo vsled škode po suši. Tudi posestnike podpisane občine je leta 1908 težko oškodovala suša, ki je uničila velik del pričakovanih pridelkov, pa ni bila deležna državne podpore. Kajti vsled hribovitosti naše občine, vsled oddaljenosti posameznih krajev od železnice in vsled velikanske bede prebivalstva ni bilo mogoče sena in slame po znižani ceni si nabavati: razprodati je moralo živino.“

Ker je živinoreja eden glavnih virov dohodkov prebivalstva, zato je sedaj zavladala velika beda: ljudstvo nima niti najbolj potrebnega živeža. Tarejo ga visoki davki; skupne doklade v naši občini znašajo — %.

Zato se obračamo na slavno okrajno glavništvo s prošnjo, da najbolj potrebnim podeli čim preje državno podporo v obliki živeža (krompirja, koruze, žita itd.) ter denarja v smislu resolucije, sklenjene v poslanski zbornici državnega zbora, v seji dne 19. grudnia 1908.

Slavna oblast naj takoj uvede poizvedbo in naj podpisani občini da primerne naloge, katere hoče točno izvršiti.

V prošnji tedaj niti ni sledu o setvinah. Naši čitatelji zopet vidijo, s kakšnimi časnikarskimi lopovščinami se moramo bojevati. „Narodnemu Dnevniku“ se je poslal popravek.

„Da vina ne moremo prodati, zakrivila sta dr. Benkovič in dr. Korošec“, tako modruje znani župan rogaškega okraja v „Narodnem Dnevniku“ dne 13. t. m. Če bode prihodnjič zapisal, da sta dr. Benkovič in dr. Korošec kriva toče, suše, vojske in drugih nadlog, bodo backi Narodne stranke tudi to verjeli.

Slov. pomožni uradniki in trgovski pomočniki dostavljajo v Gradcu nemške listine. Priporili smo pri zavarovalnem društvu za pomožne uradnike in trgovske pomočnike jednakopravnost slovenskega jezika. Ustreglo se je, da smo dobili še ednega uradnika in zahtevali smo še drugega. Dosegli smo tudi, da so se izdale dvojezične tiskovine. Žal pa moramo sedaj slišati, da se poslužujejo na Spodnjem Štajerskem tudi slovenski pomožni uradniki in trgovski pomočniki v toliki meri nemških tiskovin in nemškega jezika, da pravijo v Gradcu, da ni potreba še ednega slovenskega uradnika, ker to delo opravi lahko eden sam. V vodstvu so se gospodje naravnost čudili, da prihaja vendar iz Spodnjega Štajerja toliko in sicer po večini od slovenskih strank le nemško pisanih listin. Je-li to možatost? Opozarjamo liste in zlasti uradniške in trgovske organizacije, da pazijo v tem oziru, da člani dosledno občejujejo z vodstvom tega zavoda le v slovensčini!

Himen. Poročil je profesor realke č. gosp. dr. Anton Jerovšek dne 15. febr. svojega brata Ivana z Marijo Frešer z Spodje Ložnice. Bilo srečno!

Srednješolska reforma kaže že po prvem tečaju svoje slabe strani. Kar se pouka samega tiče, trde nekateri profesorji, da je nova uredba le v tistih razredih mogoča, ki imajo malo število učencev. Za take razrede je načrt dober zlasti za mladino, kateri pa tudi ne ugaja, da jo učitelj tira in sili k trajnemu delu vsako uro. Toda v razredih z velikim številom dijakov je pouk po novem učnem redu nemogoč in je tudi glede napredka dijaštva čisto v kvar. Ni čuda, da so dijaki v nekaterih razredih naravnost prosili profesorja, da naj le ostane pri starem Ured-

ba je tudi glede razredovanja polovičarska. Dobro, če hoče šolska uprava, da se odstranijo za stariše in dijake tako razburljive določbe slabega napredovanja, tedaj bo morala dosledno določiti le dvoje: ali je dijak zrel za vstop v višji razred ali ne. To bi bilo tudi edino primerno učnemu načrtu, ki prepoveduje prejšnji način izpraševanja v šoli in priporoča le vedno skupno delo učencev in učiteljev, ki sodijo potem o splošni zmožnosti učencev. To merilo bi zado-stovalo; a učna uprava se ni mogla otresti docela starega kopitar in določila še štiri rede: sehr gut, gut, genügend, nichtgenügend. Za srednje šole so ti redi naravnost poniževalni in slabo uplivajo na dijaštvo. Tu se bodo kazale najbolj slabe posledice. Stara pesem je, da se mora v mladini tudi z zunanjimi sredstvi vzbujati veselje za uk, in pa medsebojno tekmovanje. Ti redi niso nikakor ne pripravi-lyzbuditi med dijaki posebnega zanimanja za uk. Di-jaku bode vse edno postalo, če dobi li sehr gut ali genügend, in tako si bode uravnaval svoje študije in delal le toliko, v kolikor bode prisiljen, da sme v višji razred. Saj dijakom še ni mogoče dopovedati, da se ne učijo za rede, temveč za življenje. Zato so bili privabljeni redi konečno le dobro sredstvo v dosego marljivih študij. Ker nimajo ti redi nobene vlačne si-le za dijake in tudi nikakor ne vstrežajo določbam učnega načrta, bode naučno ministrstvo pravilno ravnalo in še šlo za korak naprej in jih popolnoma odpravilo. Koncem leta se naj samo določa, da ne sme vstopiti v višji razred tisti, katerega označita vsaj dva profesorja za nezmožnega. Marsikaj razburjeno-sti bi se odstranilo po takih določbah; če hoče to za-res doseči ministrstvo, torej na delo!

Šolska vest. Na šestrazredni ljudski šoli v Sv. Marjeti pri Ptujju je razpisano učiteljsko mesto. Proš-nje do 15. marca na krajni šolski svet v Sv. Marjeti pri Ptujju.

Koliko bi nas stala vojska? Sedanji nevarni položaj na Balkanu sili v ospredje vprašanje, koliko bi nas stala eventualna vojska. Stroški morebitne vojske se dajo prav težko izračunati, ker se še ne ve z gotovostjo, na koliko strani bi se morali bojevati. Avstrija je bila dosedaj vedno v neprijetnem položaju, da se je morala boriti proti dvema ali še več sov-ražnikom, tako leta 1805, 1809 in 1814 proti Franciji in njenim zaveznikom, leta 1815 in 1859 proti Fran-ciji in Italiji, oziroma Sardiniji, leta 1866 proti Pru-som in Italijanom, leta 1878 proti bosanskim insur-gentom, katerim so sicer neoficielno pomagale Srbija, Turčija in Crnagora. Kakor vse kaže, bi se morali tudi v sedanjem položaju boriti na dve ali tri strani. Stroški take vojske so seveda velikanski, ker je tre-ba na vse strani vojaških priprav, katere seveda mnogo stanejo. Nemško-francoska vojska je stala nad devet milijard. Stroški rusko-japonske vojske so znašali na ruski strani 3390, na japonski strani pa 2860 mil. kron. Avstrijo bi stala vojska en dan 14 mil., en mesec 420 mil. in eno leto 5110 mil. kron. K temu je pa treba prišteti še podpore družinam rezervistov, razne odškodnine, pokojnine invalidom in vdovam po v vojni padlih vojakihi. Ako pomislimo še, koliko ško-de trpi za časa vojske industrija, trgovina, nadalje velikanske izgube na borzah itd., moramo priznati, da je vojska ena najdražjih podjetij na svetu.

Štajersko.

Blagoslovljenje orgelj. Jutri, v četrtek bo kolav-dacija jubilejnih orgelj v mariborski stolnici. Nato jih bo prevržen g. škof blagoslovil. Po blagoslovljenju se bo vršil cerkveni koncert z jako zanimivim vspeškom. Opozar-jamo vse ljubitelje cerkvene glazbe, da se v obilnem šte-vilu udeležijo te redke slovesnosti. Začetek bo ob 1/6 uri zvečer.

Maribor. V soboto zvečer 13. t. m. si je pri iztopu z voza zlomil levo nogo v gležnji tukajšnji mesar F. Weiel Ponesrečenega so z rešilnim vozom takoj zapeljali v bol-nišnico.

Študenti pri Mariboru. V nedeljo po noči je nastal med ponočnjaki tepež, pri katerem je delavec Mesarič iz Maribora nekega ključarskega pomočnika v Studencih z nožem v levo roko sunil in ga težko ranil.

Leitersberg-Krčevina. V nedeljo dne 14. t. m. je v društvu predaval g. dr. Povalej o dedščini, o dednih pravicah in o testamentu. Obisk je bil, kakor dosedaj še vedno, jako povoljen. Prihodnjo nedeljo dne 21. t. m. predava ob 10. uri potovalni učitelj g. Pirstinger iz Radgone o pokončevanju štajarskih škodljivcev, o sadnem drevju in cepljenju trsja.

Št. Ilj v Slov. gor. Slovenski kupci pozor! Na prodaj je tukaj lepa vila s 5 sobami, 1 podstrešno sobo, 2 kletmi in 1 kuhinjo. Cena vile z vrtno in z njivo blizu znaša 12.500 kron. Posestvo bi bilo posebno pripravno za kakega letoviščarja, obrn ka ali pa penzijonista. Letoviščarji porabite to priliko, da si napravite letovišče v krasni Št. Iljski okolici, med sadonosnimi vinskimi goricami, ki ob-dajajo okolinkoli Št. Ilj! — Nemei bi radi dobili to po-sestvo v kup, ter ponujajo vsak dan posestniku visoko ceno. Zadnji čas za ponudbo je do nedelje 21. t. m.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 15. februarja 1909 na gostiji Jožica Pernat in Jožeta Tušak v sv. Lo-vrenca nad Mariborom se je nabralo za Št. Iljski „Druš-tveni Dom“ 23 K 40 h, in za Ciril-Metod. družbo 10 K, skupaj 33 K 44 h.

Slov. Bistrica. Po posredovanju štajerskega dežel-nega potovalnega učitelja G. M. Jelovška se je v Stude-nicah, sodniški okraj Bistrica slovenska, ustavila „Biko-rejska zadruga“. Ime zadruge je: „Bikorejska zadruga v

Studenicah z omejenim poročtvom, ki ima svoj sedež v Studenicah ter obseže občine Studence, Brezje, Hrasovec in Mdraže“. Namen zadruge je povzdigniti govedarejo stem, da se skupno nakupijo in redijo v zadostnem številu dobri plemenski biki Marijadvorskega plemena. Predstoj-ništvo obstoji iz šest udov in treh namestnikov. Izvoljeni so: Franc Koropec kot načelnik, Simon Svagan kot načel-nikov namestnik, Anton Kodrič kot tajnik in blagajnik, Jožef Čade, Jožef Tarin, Jakob Kitek kot udi; Anton Vidnar, Jožef Kodrič, Franc Mihelič kot namestniki. Raz-sodnija obstoji iz treh udov in dveh namestnikov. Izvoljeni so: Anton Kitek, Simon Kitek, Franc Sobotič kot udi; Pavel Fuchs, Anton Lepej kot namestniki. Delež je po 10 K, pristopnina po 2 K in letnina za vsako kravo in plemensko sposobno telico, ki se oglasijo in upišejo za spuščanje po 1 K. Dosedaj je pristopilo 15 udov.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Dne 14. t. m. po večer-nicah je priredila tukajšna „Mlad. Zv.“ svojo prvo veselico, ki je nad vse pričakovanje dobro uspela. Po poučnem go-voru in po kratkem šalivem prizoru se je igral „Vaški skopuh“. Vsi igralci so, dasi novinci v tej stroki, izvršili svoje naloge povsem mojstrsko. Dejstvo, da so še pretekli komaj trije meseci od tega, kar je zagledala naša „M. Z.“ luč sveta in nam je vendar nudila že tako krasno zabavo, nam svedoči dovolj jasno, da ima v svoji sredini dobre, marljive in odločne fante, ki bodo z isto vstrajnostjo kakor do zdaj, delali tudi v bodoče, zavedajoč se svojega gesla „Mi mladi, mi gremo naprej“.

Slov. kmečka zveza je priredila dne 14. febr. v Slov. Bistrici shod, ki je bil povoljno obiskan zlasti iz Laporja in Črešnjevca. Poročal je državni poslanec Pišek. Govorili so še č. g. M. Medved, Peter in Ivan Novak pod predsedstvom Zvezinega podnačel-nika Mlakarja iz Hošnice. Delovanju poslanca so zbo-rovalci soglasno pritrdili ter mu skazali sijajno za-upanje.

Izobr. društvu v Slov. Bistrici je darovala sl. družba Mohorjeva 60 različnih podučnih in zabavnih knjig v 73 zvezkih ali snopičih. Iskrena zahvala v imenu ljudstva!

Podgradje pri Ljutomeru. Poročil se je dne 17. t. m. vrl narodnjak in predsednik „Bralnega društva za ljuto-mersko okolico“ g. Ognje-lav Lipovec, posestnik na Pod-gradju z gđ. Urško Kosi iz Bučevce. Mlademu zaved-nemu paru kličemo krepak: Na zdar!

Socialdemokratski shod v Celju. V nedeljo 14. t. m. je poslanec Resel počastil rdečkarje na Zele-nem travniku. Govoril je proti zaključitvi državnega zbora, rekoč: Če so ministri nezmožni, naj ti odsto-pijo, ne pa da razženejo poslance. Seveda za mini-stre je vse eno ali so ministri ali ne. Se bolj se jim godi, ko odstopijo, ker lahko v miru uživajo svojo od-volilcev drago plačano pokojnino. Kvasil je nekaj tu-di proti duhovnikom ob klicu nekaterih: pfui! Za njim je dobil besedo star socialdemokrat iz Štor, ki je v slovensčini mislil povedati to in ono, pa so ga kmalu utišali, da ne bi bilo preveč slovensčine na shodu.

Celjsko mesto za ponemčenje okolice. V zadnji seji je sklenil mestni odbor napraviti proračun za zi-danje nove nemške šole na meji mesta ob Gaberju: pet razredov za dečke, pet razredov za dekleta. Razmišljali so tudi o tem, kaj storiti s staro mestno nemško šolo. Nekateri meščani so namreč nevoljni nad tem, da dobijo okoliški nemškutarji tako lepo šolsko palačo, dočim mučijo njih lastne otroke v sta-rih, neprimernih prostorih. Nekateri mislijo, da bi se pri novi dekliški šoli na Prekopu dala adaptirati tu-di šola za dečke iz mesta.

Kandidatom za celjski mestni okraj so postavili Hanza Woschnagga, sedanjega župana v Soštanju. Učitelj Aistreich proti njemu zdaj še noče umakniti svoje neodvisne kandidature. Pa Hans Woschnagg je milijonar!

Freiw. Feuerwehr in Wöllan nam pošilja ta-le popravke: Sklicujoč se na par. 19 tiskovnega zaka-na, tičeč se dopisa iz Velenja štev. 13 t. l. blagovo-lite v prihodnji izdaji sledeče objaviti: Ni res, da bi se pri odboru požarne brambe kake nerednosti godi-le, ampak res je, da je poslovanje v takem redu, da lahko vsakemu odboru za vzor služi, kar dovolj dej-stvo kaže, da se je dne 7. t. m. pri obnem zboru pod predsedstvom gospoda načelnika plem. Adamo-viča odboru enoglasno zahvala in zaupnica izrekla. S spoštovanjem! Za: Freiwillige Feuerwehr Wöllan: F. Skasa, E. Rak.

Prip. uredništva: Lahko bi bili vrgli ta popra-vek v koš, ker pravzaprav ni popravek. Objavimo ga le zato, da javnost natančneje izve, kak je ta „fajer-ber“. Čudno se nam zdi, da sta podpisana E. Rak in F. Skasa in ne načelnik sam. Gospod učitelj F. Ska-sa je torej sedaj postal vodja nemškega „fajerbera“. Gospodje okrog „Narodnega Dnevnika“, podregajte učitelja, da podpira v tako nevarnem kraju kakor je Velenje nemškutarske organizacije. Če se je pa go-spod Skasa poprijel društva, da bi ga poslovenil in odpravil nemški komando, mu bodemo pa mi prvi čes-titali na tem rodoljubnem delu. To bi bilo pa nujno potrebno: slovenska javnost ve sama, s kako pozor-nostjo ravno „Straža“ zasleduje novo gibanje v Vele-nju, na katerega so se vrgli z vso silo nemškutarji. Domačini sami dobro vedo, kako je še rapki Pribo-schütz izrabljajal društvo v strankarske, nemškutarske namene. Če gospod učitelj Skasa to prepreči in do-seže, da bo požarna bramba dobila slovensko lice, ga pa bodemo hvalili in slavili kot pravega rodolju-ba. Torej na delo: izgine naj nemški komando, iz-gine naj naslov in pečat: Freiwillige Feuerwehr in

Wöllan. Če se pa pod pokroviteljstvom g. Skase to ne zgodi, potem pa že vemo, kam pes tace moli.

Mozirje. V „Narodnem Dnevniku“ z dne 12. t. m. se neki liberalni dopisnik zaganja v klerikalno stranko in opisuje, kako mu je bilo težko pri sru, ko je videl, da se nalagajo klerikalci na velik voz, boječ se, da se izselijo njegovi sotržani za vedno. Verjamemo, dragi naprednjak, da ti je bilo zelo težko pri sru, ko si videl, da smo se v tolikem številu vsedli, a ne na lojterčni voz, ampak na velike sanke in se odpeljali k našim vrlim Gornjegrajčanom. Vemo pa tudi, da so ti mozirski klerikalci trn v peti, ker vidiš našo edinost in naš napredek. Pa kaj, saj se tolažiš s tem, da se šteješ med naprednjake, kateri podpirajo svoje somišljenike. Evo ga. Pred kratkem je imela mozirska Ciril- in Metodova podružnica svoj občni zbor v „Hotel zur Post“, pri katerem se je baje govorilo tudi nemški, natakariča tega hotela pa je hudo zabavljala čez to podružnico. Sklenilo se je tudi, da se na večer priredi veselica s plesom v „Restauration zur Bad Lifei“, kojega lastnik je trd Nemec v Gradeu. S čistim dobičkom, katerega mu daje, se podpira Südmarka. Vsa čast! Le tako naprej, da vas bo ljudstvo prej spoznalo!

Mozirje. V nedeljo dne 14. svečana je priredila tukajšna požarna bramba svojo veselico. No, mi bi ne imeli ničesar proti temu, kajti društvo je samo na sebi res zelo koristno, a žal, da so nekateri pri tem društvu, kateri igrajo glavno ulogo in se štejejo za vnete napredne narodnjake, a so zvesti pristaši ptujskega „Stajerca“. Načelnik tega društva je zvest odjemalec nemčurskih tvrčk, kakor Rakuscha, Stigerja, Zangerja in ptujskega Orniga ter ljubljene Linhart. Njegov vestni tajnik, a boljše rečeno njegov zvesti „Leibgardist“, kateri se je pri vsaki priliki, tako tudi sedaj pri tej veselici na prsa tolkel, in z navdušenim srcem kričal: mi delamo za narod in gremo v boj iz naroda v — narod! O, ti zvesta Linhartova dušica, da si le upaš slovensko ljudstvo farbat in klicati: delajmo za narod, na drugi strani pa še vedno blišči tvoj slavni napis „Bierhalle“, katerega, kakor si rekel, ne boš nikdar odstranil. Vprašamo, ali je vse to delo naprednih Slovencev za slovenski narod? Ali je to v čast slovenskemu trgu Mozirje?

Gornjigrad. Kdor se hoče pošteno smežati, naj pride na pustno nedeljo, dne 21. februarja gledat šaloigro: „Trije tički“, katero se bo igrala v župnijskih prostorih ob 3. uri popoldne. Na mnogobrojno udeležbo vabi odbor.

Umrli je na Vranskem 81 letna Frančiška Musi, mati duhovnov Jožefa in Alojzija Musi.

Pišecce. Dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne je bil shod vinarške zadrage. Predaval je Miloš Stibler. Poslušalcev je bilo dosti, zanimanja tudi. Le nekaj je manjkalo — zaupanja.

Pišecce. V nedeljo 14. t. m. je imela stara, to je liberalna posojilnica, svoj občni zbor. Kakor smo že naprej pričakovali, tako se je tudi zgodilo. Bizeljani in Kapelčani so zopet izvolili g. Jurija Veršeca za načelnika svoje zavožene posojilnice; toda g. Jura je velikodušno odklonil izvolitev, ali bolje rečeno, smel ni — ker je bil g. nadrevizor Rožman zraven.

Javni shod S. K. Z. v Pišecah se vrši dne 28. t. m. dopoldne ob 9. uri v novi šoli; poroča dr. poslanec dr. Benkovič o političnem položaju.

Javni shod v Radečah pri Zidanem mostu (Narodni dom) se vrši v nedeljo, dne 21. t. m. popoldne ob 2. uri. Govorita poslanca dr. Benkovič in Gostinčar.

Predavanje o ljudskem zavarovanju priredi Slov. kat. izobraževalno društvo v Brežicah dne 28. t. m. Predaval bo poslanec dr. Benkovič.

Koroško.

Volilno gibanje. Zadnji „Mir“ naznanja, da bo otvoril novo rubriko „Volitve“ in prosi točnih poročil. Tudi naša „Straža“ se nadeja od strani koroških dopisnikov natančnih poročil. — Na Svečnico je napravilo izobraževalno društvo na Želinjah pri Velikovecu shod. Govorila sta gospod Gril iz Vovber in domači gospod provizor o stanovskih težavah kmečkih in o starostnem zavarovanju. — Na isti dan je napravilo I. letni občni zbor izobraževalno društvo v Vogrčah v Škofiji gostilni. Gospod kanonik velikovski Dobrovc je v poučnem govoru razložil vzroke žalostnega gospodarskega položaja naših kmetov in kako temu odpomoci (zadružništvo, razbremenjenje kmetij, preosnova šol itd.). Dosežemo pa to, če volimo pametne in delavne poslance. Mladenec Krof iz Šmarjete je priporočal pridno čitanje knjig in časnikov. — V Rudi so gostilničarji, našantani po učiteljih in drugih posilinemcih, odpovedali izobraževalnemu društvu zborovalne prostore. Shod pa se je (24. jan.) vendarle napravil v župnišču. Govorili so žč. gg. župnika Volovčnik in Rozman (šentpeterski) in gosp. Čarf iz Velikoveca. — Zadnjo nedeljo popoldne je kmečka zveza (punt) napravila volilno zborovanje ob Vrbskem jezeru pri Bolarbirtu v Došanjah. Nena doma pa je prišel na zborovanje naših posilinemcev vrli Laknar iz Pričič, ki je pripeljal s seboj nekaj kmetov iz Pričič in iz Tholjice. Pri volitvi predsedništva je nastal velik hrup, ker so na našo stran stopili tudi maloštevilno navzoči socialdemokrati in je potemtakem bilo število glasov na obeh straneh jednako. Govoril je timeniški župan deželni poslanec g. Wieser in je celo uro čvekalo, kako pridno dela nemško-nacionalna večina v deželnem zboru za blagor kmetov, zlasti pa slovenskih kmetov. Videli smo mnogo ljudi, ki so se smejali. Potem pa je našinec Lak-

nar (ki pa ni v nikakem sorodstvu s posilinemškim Laknarjem, urednikom „prostih glasov“) dokazoval, kako naš dosedanji deželni zbor skrbi le za veleposestnike in je povdarjal potrebo slovenskega uradovanja in je grajal nestrpnost nemških uradnikov. Ko so mu na to začeli kričati nekateri nemškutarji, da je lažnik, nastal je hrušč med zavednimi Slovenci, tako da odgovorov poslancev Wieserja in Kirschnarja ni bilo več razumeti. Znani nadučitelj tiholjski Bilčnik je konstatiral, da se je obema posilinemškima poslancema izreklo zaupanje in hvala; kedaj, tega mi nismo čuli. Bržkone je zaupanje izrekel g. nadučitelj kar sam, zbor ga ni izrekel. — V istem času je zborovala v Porečah podružnica c. kr. kmetijske družbe. Na videz je imela v programu samo gospodarska vprašanja, v resnici pa volitve. Navzoče je bilo poročko in okoliško posilinemstvo. — Zvečer je bilo puntovsko zborovanje v Krivivrbu. Govoril je urednik Laknar in zabavljal na nemške in slovenske krščansko-socialce. Odgovarjal mu je istotako navzoči kmet Laknar iz Pričič. Ker si je bil pa urednik Laknar nalašč brzojavno naročil nekaj komijev-posilinemcev iz Celovca, da bi ne pogorel, kakor popoldne v Došanjah, tulili so ti med govorom našega Laknarja, kakor da bi bili zbesneli. (Nemška „Redefreiheit“! Op. ur.) Tako je moral našinec govor prekiniti. Kirschnarjev govor je prinesel znane stare čenče o prijaznosti nemške gospode v deželnem zboru nasproti revnim koroškim kmetom. Tukaj je dobil naš Kirschnarček malo lažje stisnjeno svojo zaupnico, ker je bilo našinec in socialdemokratov le malo navzočih.

V Kotaričah je firma Galese & Komp (bržkone z denarjem nemških kršč.-socialcev) obnovila premogokope. Do Starodvorske postaje so potegnili železno vrv, po kateri bodo tekli visoko nad dolino vozički s premogom.

Ribnica. V Sekiri je bil vkrađen iz perilnice po noči na 9. sveč. v Grünwaldovi vili težek bakren kotel.

Koroške pošte so za razširjenje nemških uradnikov in njih politike dobre za promet pa vredijo malo. Nemški časniki pripovedujejo, da je dopisnica oddana v Graifenburgu, 20. vin. l. 1908 prišla v Globlje (Kleblah) pri Spitalu dne 2. svečana l. 1909. 3 1/2 meseca je tedaj bila na razji. Pešec bi bil potreboval 4 ure. Pogreb na kateri je bil naslovljenec vabljen, je seveda zamudil. — Slično je železnokapelska pošta dobila brzojav v soboto. Slučajno je naslovljenec, nek gozdar, ki je oddaljen od Kaple 1 uro, prišel sam na pošto v sredo, in je tam s svojimi pismi dobil tudi brzojav. Kapelski pošti se ni zdelo vredno dostaviti dotičniku brzojava, ki mu je javil, da mu je umrla mati. Med tem je bila, ne da bi bil gozdar vedel, že v pondeljek mati pokopana. — To se pravi potem brzojav! Nemški pečati in nemške listine, o teh je vedno dosti in pravočasno!

St. Vid. Dne 9. sveč. je bil z vojaško jubilejsko kolajno dekoriran veteran iz Radekega vojske Ertl, rojen l. 1826. — V Globočah je prodajal prazno slamo na volivnem zborovanju poslanec Pirker, ki vso svojo pamet zajema iz Bauernzeitunge.

Ziljska Bistrica. Tu je do dne 28. sveč. izpisano učiteljsko mesto. Stanovanje in 3 m² bukov. lesa zastonj. Slovensčina se seveda zopet ne zahteva!

Žihpolje. Umrli je pri nas dne 11. sveč. orožniški stražmešter Aleš Kralj. Pokopali smo ga v Grabstanju.

Kranjsko.

Vseučiliški odsek, katerega je sestavil deželni odbor, bo sestojal iz sledečih članov: deželnega glavarja, dveh deželnoodbojskih zastopnikov, ljubljanskega župana, dveh ljubljanskih občin-kih zastopnikov, štirih kranjskih državnih poslancev, treh zastopnikov bogoslovne učilišča ljubljanskega, po dveh zastopnikov „Slovenske Matice“, „Pravnika“ in „Leonove družbe“ in enega zastopnika srednješolskih učiteljev. Za deželnoodborna zastopnika sta imenovana prof. Jaro in dr. Lampe, za zastopnika srednješolskih profesorjev pa prof. dr. Žmavc.

Ljubljana. „Kreditna banka“ je kupila ob Dunajski cesti od mestne občine stavbišče za svojo lastno zgradbo. Stavba bo trinadstropna in sicer bo pridružje odmenjeno za kavarno in restavracijo, prvo nadstropje za pisarne in v obeh ostalih nadstropjih bo pa nekako okoli sob za tuje. — Za zastrupljenjem krvi so pomrli v zadnjem času štirje vojaki. Vzrok zastrupljenja se prikriva. — Pavilon za lahko obolele domobranske vojake bodo zgradili med novo in staro domobransko vojašnico ob Gruberjevi cesti. Zid med obema vojašnicama bodo podrti in napravili dohod od jednega dvorišča do drugega. — Radi uličnih napisov so se Nemci pritožili na upravno sodišče, kar bo pa imelo te posledice, da bodo že na Veliko noč alice imele pošten slovenski obraz brez vseh hinavskih okrasov. — Zaključek prvega tečaja na ljubljanski realki je bil nad vse imeniten. Še nikdar se ni ta zavod nemških kavalirjev tako odlikoval kakor letos. Uspeh je bil izvrsten! V nekaterih razredih je bilo toliko odličnjakov, da so vsi — padli! Zares, jako lep uspeh, ki bo zaznamovan v spominskih lavorikah tega slavnega zavoda kranjske šparkske! Le tako naprej!

Umrli. V Kandiji pri Novem mestu je umrl v nedeljo eksportni akademik g. Lujo pl. Šuklje, sin deželnega glavarja v Ljubljani. Naše sožalje.

Deželni odbor je imenoval deželnim računskim svetnikom gospoda Ferdinanda Omejca.

Zlomil si je nogo pri drsanju c. kr. gozdni ravnatelj Krivic na Bledu. Zataknil se je z drsalko v malo razpoko v ledu ter tako prišel do padca.

Primorje.

Za varstvo in ohranitev zgodovinskih spomenikov je centralna komisija na Dunaju naprosila namestništvo v Trstu naj izda okrožnice, na vsa okrajna glavarstva. Istre

in na mestni magistrat v Rovinju, v katerih naj podrejene občinske urade poudče v zadevi varstva in ohranitve historičnih spomenikov. Ti so namreč v nevarnosti, posebno na vzhodni obali, da se pri novih zgradbah zazidajo in izginejo. Deželno žandarmerijsko poveljstvo je izdalo pred nedavnim časom ukaz podrejenemu mostvu, da je njih dolžnost pri najdbi kakega spomenika, takoj okrajno glavarstvo o tem obvestiti. Žandarmerija ima tudi nalogo take predmete brniti pred poškodovanjem.

Druga telefonska zveza med Trstom in Koprom se bo pričela takoj graditi, ko se vreme predružači.

Tajinstveni strelji v Trstu. V Trstu se neki človek, kateremu pa še niso prišli na sled, zabava s tem, da strelja s samokresom na ljudi toda tako, da jih ne zadene, ampak samo ustraši. Tako se je zgodilo že več slučajev. Pred nekaj dnevi sta šla dva gospoda po ulici Conti. Kar plane nekdo iz temnega kota proti njima. Ustavil se je par korakov pred istima, nastavlil samokres in ustrelil. Krogla je zazvižgala nad glavama obeh gospodov. Gospoda sta javila redarju dogodek, a ta ni našel nikakega sledu več o čudnem človeku.

Muzej goriške škofije. Knezonaškof goriški ustanovi za škofijo poseben muzej. Muzej bo nameščen v osrednjem semenišču. V zvezi z muzejem se ustanovi tudi posebna komisija za povzdigo cerkvene umetnosti, ki bo imela nalogo gledati na to, da se pri novih nabavah, napravah in popravah upoštevajo cerkveni in umetniški značaj. Vodil bo ta muzej prelät Karol Dreksler.

Iz poštne službe. Poštarmarj v Ičičih je imenovan dosedanji poštni oficijar Ivan spanjol.

Tatovi na Opčinah. V letoviščno vilo Polacca na Opčinah so vdrl v soboto ponoči neznani tatovi in ukradli vrednostnih stvari za jako veliko svoto. Vila je sedaj po zimi prazna. Samo vrtnar stanuje notri. Žandarmerija pridno zasleduje vlomilce.

Darvinova stoletnica.

Dne 12. febr. je poteklo 100 let, kar se je v Shrewsburyu na Angleškem dne 12. febr. 1809 rodil slavni naravoslovec Charles Darwin († 19. aprila l. 1882). Spomin na to obletnico je dal povod raznim listom, da so nanj nadovežali deloma pametne, deloma bedaste refleksije. Med drugimi pripoveduje celjski „Narodni Dnevnik“ svojim lahkovernim čitateljem, da je Darwinov evolucijonizem postal podlaga ne le prirodoslovju, temveč tudi mnogim drugim strokam človeškega znanja, klerikalci pa pa razumejo pod darvinizmom nauk, da se je človek razvil iz opice. S tem je člankar pokazal, da sam nima pojma, kaj je darvinizem in kaj evolucijonizem. Ernest Häckel, prekok vseh svobodomislovcev, je rekel v svojem prvem berlinskem predavanju leta 1905: „Die Selektionstheorie, welche die Vorgänge bei der Artenbildung kausal erklärt, sollte eigentlich als Darwinismus im strengen Sinne bezeichnet werden.“ Na shodu nemških naravoslovcev v Cahenu leta 1900 pa je rekel naravoslovec Oskar Hertwig: „Die Entwicklungslehre würde stehen bleiben, wo sie stand, wenn auch die Darwinsche Hypothese hinweggeweht würde.“ Evolucijonizem je splošno filozofično načelo in ima širji pomen, kakor darvinizem, ki je naravoslovno načelo o postanku vrst in rodov v živalstvu in rastlinstvu. Darvinizem je selekcijonizem, ki ima v oni obliki, kakor ga je Darwin razvil, med naravoslovci le še malo pristašev. Sicer pa nauk o postanku vrst ni šele Darwinova iznajdba. Že v starem veku sta Demokrit in Lukrecij prišla na misel, da so se razne vrste v živalstvu in rastlinstvu v boju za obstanek razvile iz ene pravrste. Tudi srednjeveški modroslovec Albert Veliki je že učil preobrazbo ene vrste v drugo. In preden je Darwin leta 1859 izdal svojo slovito knjigo „On the Origin of Species by means of Natural Selection“, je že Wallace leta 1858 razvil selekcijsko načelo. Ker je pa Darwin res v klasični in priključljivi obliki razvil selekcijsko teorijo, je po njem dobila ime.

Omenjeno delo sklene Darwin z značilnimi besedami, ki so ostale tudi v poznejših izdajah in se nahajajo v 7. izdaji nemškega prevoda, ki je izšla po njegovi smrti:

„Es ist wahrlich eine großartige Ansicht, daß der Schöpfer den Keim alles Lebens, das uns umgibt, nur wenigen oder nur einer einzigen Form eingetauscht hat.“

Ako celjski člankar misli, da klerikalci pod darvinizmom umevajo nauk, da se je človek razvil iz opice, mu to pobožno misel privoščimo. Pustni čas je, in če sploh, se posebno sedaj liberalna modrost pri opicah začne in pri opicah neha.

Najnovejše vesti.

Slovenska opozicija.

Včeraj dne 16. t. m. je bila na Dunaju seja odbora združenih slovenskih opozicijskih klubov. Udeležila sta se je tudi dr. Šusteršič in dr. Korošec. Vseh vprašanih se je pokazalo soglasje. Vesti nemških listov, da je opozicijsko razpoloženje manjše, ker se Jugoslovanom ponuja ministrski sedež, so izmišljotine, ki merijo na to, da bi zanesle v opozicijo nezaupanje. Žal, da jih podpirajo celo lačni slovenski politiki, ki so zadnji čas trosili po kulorjih tudi vest, da poka Narodna zveza, ker Slovenci nočejo ministra krajana. Če hočemo Slovenci sploh kaj doseči, potem bo najprej potrebno, da se odstranijo vsi zahrtni ljudje, ki motijo kroge drugih poslancev, ker sami nimajo potrebne kvalifikacije, da bi jih ustvarjali.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Kupi se vabijo na dražbo 17. februarja t. l. pri okrajni sodnji v Celju, posestva Viranta v Zalcu. Hotel s kavarno, ledenica, skladišča hmelja, vsake vrste veliki hlevi, mnogo hmeljovih in drugih njiv in vrtov. 61

Gospodinja za kmetijo, poštena in pobožna, katera bi tudi otroke hrčkanco vzgojila, kakor tudi možen in zanesljiv blavec se sprejmeta takoj pri Antona Reicher, trgovca in gostilničar Sv. Barbara v Hlozrah. 60

Valilnice (za umetno valenje piščetov) in druge perotinarske potrebščine izdeluje po ceni in priporočila Podružnica osrednje perutnarske zadrug v Mengšu Kranjsko. Ceniki na zahtevo vsakemu zastoj. 57

Posestvo se takoj proda, arondirano, 108 orolov gozda, 48 orolov njiv in travnikov, 5 gospodarskih posolij, 2 hiši. Cena nizka. Ponudbe na upravnishvo „Straže“ pod kifo: Lepo posestvo. 58

Prostor (lokal)
tik mesta Celje, kjer je do zdaj dobro obiskana trgovina mešane stroke, se da takoj zopet v najem ali pa proda s hčo. Natančneje posojte pove uprav. „Straže“. 5

Učenca kakor tudi učenka z dobro šolsko izobrazbo iz boljše hiše sprejme v trgovino mešanega blaga Adolf Eichberger, trgovec Slivnica pri Sv. Juriju ob juž. žel. 52

Vila ali lepa hiša z vinogradom, sadonosnikom se išče blizu Maribora tudi v mestu. Cena do 24.000 K. Dopisi na upravnishvo. 59

Posestvo s lepim sadonosnikom, 3 orole zemljišča, 10 minut od državne ceste se proda jako ceno za 2400 K. Več se izve Poste restante „G. O. št. 100“ Frankolovo Vojnik. 31

Učenec, sin poštenih starišev, se sprejme, po doverjenju ljudske šole takoj v trgovino z mešanim blagom pri Ivanu Traun-u, Ptujška gora pri Ptuj. 50

Učenec, ki ima veselje do trgovine se takoj sprejme. Več pove trgovina v Mariboru Tržaška cesta št. 7. 54

Trgovina mešanega blaga, gostilna, žganjeto s prodajo tobaka, vinograd v ameriško trto zasajen; prostorna hiša, krita z opeko, v prodajalni potrebna oprava, nadalje vrt za zelenjavo, se proda radi družinskih razmer pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Kedo, pove upravništvo. 48

Najlepše in najcenejše razglednice

dobijo trgovci in drugi odjemalci
v Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

XXXX Restavracija XXXX

Narodni dom v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.
Pivo iz budjeviške češke pivovarne.
Po letu udobno kegljišče. Vrti, paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča

Lojzika Leon.

○ Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode ○

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštanc, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Stavo cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrežba čista, točna in solidna. ::
Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.

IVAN BERGLEZ, brivec
Maribor, Šolska ulica 2.

55

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateliju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupič, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!
Na debelo. Na drobno.

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpriprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri 34

„Obrtni zadrugi mizarskih mojstrov“
v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Marija Vezjak, Maribor

Šolske ulice št. 4.

Izdelovanje pletenin na stroju in sicer: nogavice, bluže, jopiče itd.

Vsa v svojo stroko spadajoča dela po nizkih cenah. 36

Slikar in pleskar

Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavnemu duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Proda

se enovprežen in dvovprežen voz, eden že nov in eden že rabljen. Sprejme se tudi zamenja. Popravila se izvršujejo točno in jako poceni pri

Franc Ferk

sedlar in barvar
Mariboru, Augasse št. 2.

Stampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Majhne orgle s tremi registri v manualu in enim registrom v pedalu, pripravne za majhno cerkev ali kapelico, se po ceni prodajo pri Jožetu Brandel, izdelovalcu orgelj v Mariboru. 48

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : :

se priporoča za obilni obisk.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10
priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse št. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča : : dela. : : 53

Postrežba točna! : : : : Cene nizke!

Narodni dom Slov. Gradec

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najljubše javiti, da sem s 1. februarjem t. l. prevzel

gostilno

v Narodnem domu v Slov. Gradcu.

Imam jako dobra, mnogovrstna štajerska vina, ameriške in stare trte na razpolago. Topla in mrzla jedila so vedno na izbero. — Cene kalantne, postrežba točna. — Prosim, da me cenjeno občinstvo izvoli počastiti z obilnim posetom. S spoštovanjem

Anton Vilčnik.

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg stev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prti, odeje, preproge, zastore, razni cvilhi, perje za blazine itd. 7